

Region Sörmland

Tillhörighet: Övrigt

Organisation: Region Sörmland

För- och efternamn: Jim Johannesson

E-post: Jim.Johannesson@regionsormland.se

Remissvar:

Region Västmanland tar fram en ny regional utvecklingsstrategi och har efterfrågat Region Sörmlands synpunkter, som även bifogas som fil. Region Sörmlands synpunkter är sorterade efter de frågor som Region Västmanland ställt: • Beskriver strategin de utmaningar den regionala utvecklingen i Västmanland står inför? • Är de föreslagna målen och delmålen relevanta? • Bidrar målen till att regionen får ett tydligt fokus i arbetet framåt? • Är struktur, omfång och språk förståeligt och lättillgängligt? Region Sörmland delar gärna erfarenheter kring hur arbetet med hållbar utveckling kan utvecklas så att de beslut som tas beaktar såväl ekonomiska som sociala och miljömässiga effekter samt hur regioner kan tydliggöra vilken roll vi som regionala aktörer har och kan ha. Beskriver strategin de utmaningar den regionala utvecklingen i Västmanland står inför? Ja, Region Sörmland delar i stort förslaget beskrivning av de utmaningar som den regionala utvecklingen står inför men vill framföra följande synpunkter: → Förslaget till regional utvecklingsstrategi utgår från och genomsyras av den sociala dimensionen av hållbar utveckling vilket Region Sörmland ser mycket positivt på. Strategin är framsynt innehåller ambitioner och en önskan om hur ett hållbart Västmanland ska utvecklas för att möta såväl regionens som invånarnas framtida behov. → Region Sörmland ser med tillfredsställelse att förslaget till regional utvecklingsstrategi för Västmanland har tydliga kopplingar till de storregionala perspektiven. Funktionella samband och samhandling i Östra Mellansverige (ÖMS) har stor betydelse på våra enskilda regioners möjligheter att bidra till en hållbar utveckling. Var bostäder och arbetsplatser byggs har stor påverkan på bland annat tillgänglighet, färdmedelsval, klimatutsläpp och markåtgång. De storregionala funktionella sambanden och det övergripande transportsystemets roll är grundläggande frågor som hanteras gemensamt i ÖMS. → Hållbarhetsmålen och Agenda 2030 har stor betydelse för regionens uppdrag och roll. Kärnbudskapen i Agenda 2030 är att de globala målen är integrerade och odelbara och balanserar de tre dimensionerna av hållbar utveckling. Behovet av att belysa samband är en viktig utgångspunkt i det regionala utvecklingsarbetet. Region Sörmland kan se fördelar med att lyfta sambanden mellan strategins olika områden på ett tydligare sätt så att målkonflikter blir synliggjorda och kan hanteras och synergier tas tillvara och utvecklas i implementeringen av strategin. → Under 2.3 Skolans utmaningar, beskrivs skolsegregationen i svensk skola och att segregationen blir synlig i skolresultaten. Därutöver kan det belysas att segregation även påverkar skolornas ojämlika förutsättningar att bedriva verksamhet. En viktig utmaning både på kort och lång sikt är brist på kompetens i pedagogiska professioner, skolledare, behöriga lärare och annan personal som behövs i skolan. Detta är något som kan lyftas tydligare i den regionala utvecklingsstrategin. → Region Sörmland instämmer i att teknikutveckling och digitalisering erbjuder stora möjligheter för samhället att utvecklas i en mer hållbar riktning, och föreslår att det förs ett resonemang kring de utmaningar som finns kopplat till digitalt utanförskap och polarisering. Exkludering från den digitala världen påverkar inte bara individens möjligheter utan får också följder för samhället i stort. För att teknikutvecklingen och digitaliseringen verkligen ska bli en positiv och omdanande kraft krävs att hänsyn tas och att arbete görs för att motverka att enskilda och grupper exkluderas i omställningen. → Förslaget tar inte upp urbaniseringen som en trend. Hur ser region Västmanland på relationen

mellan orter i och utanför Västmanland? Hur kan regionen verka för en hållbar geografi utan att fastna i dikotomin land-stad och centrum-periferi? Och vilken blir regionens roll som samhällsbärare när orterna förändras och underlagen för privat och offentlig service blir annorlunda? → En reflektion över strategins tidsperspektiv, de 11 åren fram till 2030, är att det är en lämplig period för att ha en konkret överblick av handlingars konsekvenser, och en kort period för att uppnå en hållbar utveckling. Förändringar i omvärlden, som kan komma fort eller vara trender som håller i sig över tid, kräver att det hållbara regionala utvecklingsarbetet behöver vara långsiktigt, flexibelt och anpassningsbart. Är de föreslagna målen och delmålen relevanta? Bidrar målen till att regionen får ett tydligt fokus i arbetet framåt? Ja, med några kommentarer: → Region Sörmland ser mycket positivt på att det finns ett tydligt barnrättsperspektiv (4.1) där beslut som fattas utgår från barnets bästa. Avsnittet om uppväxtvillkor är välskrivet och framsynt bland annat med tanke på att barnkonventionen blir svensk lag den 1 januari 2020. Ett förslag är att komplettera beskrivningen med vikten av att stärka barn och ungas tillit, framtidstro och tro på sin egen förmåga samt betydelsen av att skapa goda relationer till vuxna. → Beskrivningen av livsvillkorens betydelse och roll är insiktsfull. Det faktum att fler kvalificerade arbetstillfällen också genererar en gynnsam strukturell bas för livsvillkoren i delar av befolkningen ska inte underskattas, och har betydelse för bland annat folkhälsan. Strategin uppmärksammar tydligt även den andra änden av livsvillkorsskalan, i de mindre resursstarka segmenten, bland annat via ambitionen att tillskapa fler arbetstillfällen överhuvudtaget. Samhället måste värna en sammanhållning där ytterligheterna befinner sig så nära varandra som möjligt. Indikatorsystemet föreslås därför utformas så att aggregerade data hela tiden kan brytas ner på utvecklingen för sårbara undergrupper i befolkningen. → Under 4.2 lyfts att tillgänglighet ger förutsättningar för en hållbar regional utveckling, både i storregionala och inomregionala sammanhang. Det vore intressant om det kunde konkretiseras på vilket sätt det leder till hållbar regional utveckling, och om det kunde illustreras i form av en strukturbild som visar på fysiska prioriteringar för framtiden. Region Sörmland arbetar för närvarande med en strukturbild för Sörmland och för gärna dialog kring hur vi gemensamt kan arbeta inom våra gemensamma funktionella geografier. → Under 4.2 uttrycks det att hela Västmanland skall ha tillgång till snabbt bredband. Det är en relativ målsättning som bör konkretiseras i en handlingsplan för att kunna kommenteras; i någon mån skulle det kunna sägas att ambitionen redan är uppnådd genom definitionen av NGA-teknik. → Det noteras att det inte finns någon särskild ambitionsnivå för digitalisering, vilket är funktionellt utifrån att digitalisering är ett medel i det regionala utvecklingsperspektivet och inte nödvändigtvis ett eget mål. → Under 4.3, Långsiktig hållbarhet, tas socialt företagande upp som ett sätt att samarbeta mellan sektorer. Socialt företagande är en möjlighet för att berika och utveckla näringslivet och kan inrymmas inom målområdet "Öka den regionala ekonomiska förnyelseförmågan". Möjligen kan målformuleringen göras mer skarp och fånga en ambition till 2030. Är struktur, omfång och språk förståeligt och lättillgängligt? Ja, strategin är i huvudsak välstrukturerad och skriven på ett lättillgängligt språk. Några avslutande synpunkter: → Det är svårt att se hur de olika målen förhåller sig till varandra och strategin skulle vinna på att målstrukturen sammanfattas/visualiseras i en bild. → Det är svårt att se nyttan med att separera rutorna för delmål och prioriterade målområden och det är inte alltid självklart för läsaren varför strategin landar ner i de prioriterade målområdena. Är det inom dessa områden som region Västmanland ser störst utmaningar eller är det inom dessa områden som regionen menar att de viktigaste nycklarna finns för att uppnå övriga delmål? → Även hur delmålen och de prioriterade målområdena ska uppfyllas skulle kunna förtydligas. Hur ämnar regionen arbeta vidare med dessa mer konkret? → Avsnitt 1.3, Ett livskraftigt Västmanland, är en blandning av nulägesbeskrivning och ett önskat läge 2030 vilket försvårar för läsaren. Avsnittet skulle vinna på en kort inledande beskrivning som fångar intentionen med avsnittet. → Avsnitt 4.1 Ett välmående Västmanland är väl

långt och innehåller en del omtag/liknande resonemang under de olika rubrikerna. Avsnittet skulle vinna på att minska ner på antalet underrubriker och beskriva frågor samlat i stället för att som nu försöka särskilja de olika delarna var för sig, se t.ex. texten under rubrikerna Livsvillkor, Service och Kvalitet och Hälsa. — Språket och grafik är lättförståeligt och pedagogiskt med några enstaka påpekanden: Bilderna på sida 14 och 18 kan göras större då det är svårt att se vilka mål som berörs. 2.5: "Ekonomiska utmaningar kan driva på utvecklingen, men osäkerhet om effekter kan fördröja och förhindra långsiktiga investeringar i ny teknik." Det kan vara svårt för någon som inte är insatt att förstå vad som avses här. Överlag i detta stycke går det att ge mer exempel på det som skrivs om den framtida teknikutvecklingen och digitaliseringen. REGION SÖRMLAND Jan Grönlund Regiondirektör